

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI KULTURY (MUZEA)

w 2019 roku

NAZWA INSTYTUCJI KULTURY:

**MUZEUM GROSS-ROSEN W ROGOŹNICY.
NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBÓZ KONCENTRACYJNY I ZAGŁADY (1940-1945)
ul. Ofiar Gross-Rosen 26
58-152 Goczałków**

CZĘŚĆ I						
Dane	Ogółem zaplanowano	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem
<u>Wystawy stałe:</u> SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy: • <i>KL Gross-Rosen 1941-1945</i> • <i>AL Riese – filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen w Górach Sowich</i> • <i>Zaginione człowieczeństwo</i> • <i>Zostały rzeczy, pamięć, żal</i> • <i>Przywrócić pamięć – materialne znaki historii</i> • <i>Herosi w pasiakach. Nieznana historia piłki nożnej w hitlerowskim obozie koncentracyjnym Gross-Rosen</i> • <i>Kamienne świadectwo</i> • <i>Hubalczyki w KL Gross-Rosen (wypożyczona 15.05-16.09)</i>	kontynuacja	8	7	7	8	8
<u>Wystawy czasowe:</u> SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy: • <i>II wojna światowa na Kielecczyźnie (do 9.01)</i> • <i>Zła się nie ulękne... Polacy pomagający Żydom na Kielecczyźnie w latach II wojny światowej (10.01-10.03)</i>	9	3	4	5	2	8

• <i>Samarytanie z Markowej. Ulmowie – Polacy zamordowani przez Niemców za pomoc Żydom</i> (11.03-6.06) • <i>Dzielne kobiety z Neubrandenburga</i> (18.05-25.08) • <i>Intelligenzaktion – niemiecka akcja przeciwko polskiej inteligencji Górny Śląsk –Rejencja katowicka 1939-1940</i> (8.06-1.09) • <i>Każda ofiara ma swoje imię</i> (7.06-31.07) • <i>Niemiecka okupacja Zamojszczyzny</i> (1.08-31.10) • <i>Szachownice nad Europą. Lotnicy Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii 1940-1947</i> (1.08-31.10) • <i>Ocalone z transportów Dzieci Zamojszczyzny</i> (od 15.12)						
INNE MIEJSCA:						
– Zamek Książ w Wałbrzychu	kontynuacja	1	1	1	1	1
• <i>Filie KL Gross-Rosen</i> – Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu	kontynuacja	1	1	1	1	1
• <i>AL Riese – filie KL Gross-Rosen w Górach Sowich</i> – Żarowska Izba Historyczna w Żarowie	1	1	1	1	0	1
• <i>Hubalczyki w KL Gross-Rosen</i>						
<u>Powiększanie zbiorów – ilość:</u>						
• Ekspozycje muzealne:						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	–*	0	4	0	0	4
• Depozyty muzealne:						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	–*	0	0	0	0	0
• Księgozbiory:						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	–*	13	29	29	31	102
• Archiwalia:						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy:	–*	14	42	53	29	138
<u>Konserwacja zbiorów – ilość:</u>						
• Księgozbiory:	0	0	0	0	8	8
• Ekspozycje muzealne:	0	0	0	0	0	0
• Archiwalia:	0	0	0	0	0	0
<u>Liczba odwiedzających:</u>						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	40 000	5452	14 290	17 048	8296	45 086
INNE MIEJSCA – Zamek Książ w Wałbrzychu	brak danych	15 351	154 542	161 000	32107	363 000

– Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu – Żarowska Izba Historyczna w Żarowie	brak danych	5306	16530 520	5149 250	8212 0	35 197 770
Frekwencja w %:						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy (w odniesieniu do założeń planu rocznego na 2019 r.)	100%	13,63%	35,72%	42,62%	20,74%	112,71%
Liczba sprzedanych biletów**:						
SIEDZIBA GŁÓWNA – Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy – Opłaty za:						
• usługi przewodnickie	–**	107	234	321	95	757
• projekcje filmowe	–**	841	2020	3816	1154	7831
• parking	–**	801	1949	3156	1007	6913
Działalność naukowa:						
• tematy badawcze /w trakcie realizacji/:	4	4	4	4	4	4
- „Żydzi polscy w KL Gross-Rosen”						
- „Obozy filialne KL Gross-Rosen”						
- „Transporty więźniów skierowane do KL Gross-Rosen”						
- „Wydarzenia w ostatnich dniach istnienia obozu głównego w Gross-Rosen”						
• konsultacje naukowe	–***	8	5	8	5	26
• kwerendy	9	4	2	0	0	6
Działalność edukacyjna (wszystkie formy):						
• lekcje muzealne	60	10/180 osób	13 / 282 osoby	0	29 / 667 osób	52/1129 osób
• zajęcia warsztatowe	45	13/325 osób	36 / 930 osób	1 / 36 osób	10 / 361 osób	60/1652 osoby
Działalność wydawnicza:						
• książki:						
- nowe / nakład	7	0	0	1 / 500	0 / 0	1 / 500
- dodruki / nakład	6	1 / 40 egz.	3 / 135	2 / 3040	2 / 50 egz.	6 / 3265 egz.
• katalogi wystaw:						
- nowe / nakład	0	0	0	0	0	0
- dodruki / nakład	1	1 / 30 egz.	3 / 120	2/ 46	1 / 20 egz.	3/ 216 egz.
• ulotki i informatory:						
- nowe / nakład	0	0	0	0	0	0
- dodruki / nakład	3	0	3 / 9000	1 / 20	0	4 / 9020
• plakaty / nakład	2/50	0	1 / 10	1 / 60	0	2 / 70

<u>Liczba odbiorców działań edukacyjnych i innych</u>	2500	505	1212	36	1028	2781
<u>Nagrody i wyróżnienia instytucji</u>						

*Nie jest możliwe zaplanowanie liczby obiektów, które wpłyną do Muzeum, gdyż Muzeum otrzymuje je od osób, które kontaktują się z Muzeum, lub pozyskuje w trakcie prowadzonych prac remontowo-konserwatorskich na terenie byłego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen.

** Zgodnie z Uchwałą nr XLVI/855/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dn. 28.06.2002 r. w sprawie nieodpłatnego wstępu do Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy – wstęp do Muzeum Gross-Rosen jest bezpłatny. Muzeum nie sprzedaje biletów wstępu. Odwiedzający Muzeum uiszczają jedynie opłaty za skorzystanie z parkingu, obsługi przewodnickiej lub za projekcję filmu.

***Nie jest możliwe zaplanowanie liczby konsultacji, gdyż udzielane są w odpowiedzi na zapytania osób lub instytucji, które zgłaszają Muzeum taką potrzebę.

CZĘŚĆ II

Informacje o: Projekty realizowane w ramach programów, z ich wyszczególnieniem (MKiDN, UE, itp.)	Krótki opis	Rezultat	Kwota pozyskana	Kwota BWD	Inne	Łączny budżet zadania
1. Zadanie pn. „Kamienie pamięci”	W ramach projektu zrealizowano dwa zadania: 1. Kwerenda w Ludwigsburgu. 2. Tłumaczenie 4 pozycji książkowych: 2 z j. niemieckiego, 1 z j. portugalskiego i 1 z j. angielskiego. Są to pozycje książkowe, na podstawie których zostanie przygotowane wydawnictwo pt. „Żydzi polscy w KL Gross-Rosen”.	W trakcie realizacji				254 010,00 zł
2. Zadanie pn. „Przełożenie i stabilizacja kamiennych schodów gruntowych przy Placu Apelowym dawnego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen” oraz „Przełożenie i stabilizacja kamiennych schodów gruntowych przy blokach więźniarskich 13, 15, 19, 21 dawnego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen”	Ogłoszono przetarg, wyłoniono wykonawcę, podpisano umowę.	Zakończone			Budżet Muzeum Gross-Rosen: 322 192,55 zł	322 192,55 zł
3. Zadanie pn. „Przełożenie i stabilizacja kamiennych schodów gruntowych między basenem ppoż. a łaźnią dawnego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen”	Ogłoszono przetarg, wyłoniono wykonawcę, podpisano umowę, dokonano odbioru końcowego.	Zakończone			Budżet Muzeum Gross-Rosen: 181 472,83 zł	181 472,83 zł
4. Zadanie pn. „Konserwacja zachowawcza krematorium polowego, kadzi kąpielowej oraz dwóch wagoników z torowiskiem”	W wyniku zapytania ofertowego wyłoniono wykonawcę, podpisano umowy, dokonano odbioru końcowego.	Zakończone	62 323,00		Budżet Muzeum Gross-Rosen: 20 000,00 zł	82 323,00

CZĘŚĆ III

Krótki opis działań statutowych:

Muzeum Gross-Rosen:

- prowadzi badania naukowe i upowszechnia je w formie publikacji, uczestniczy w sesjach naukowych i popularnonaukowych, udziela konsultacji i wydaje opinie naukowe w zakresie historii KL Gross-Rosen;
- gromadzi i przechowuje, konserwuje, opracowuje i udostępnia zabytki i materiały oraz dokumenty dotyczące byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen i jego filii;
- utrzymuje, konserwuje i udostępnia historyczne obiekty i urządzenia poobozowe;
- inwentaryzuje, kataloguje, digitalizuje i naukowo opracowuje gromadzone materiały dokumentacyjne i zabytki, tworząc komputerowe bazy danych związane tematycznie z zakresem działania Muzeum;
- udostępnia zbiory do celów naukowych, dokumentacyjnych, wystawienniczych oraz edukacyjno-oświatowych;
- organizuje sesje, konferencje, spotkania edukacyjne oraz warsztaty w ramach działalności edukacyjnej w siedzibie Muzeum, szkołach oraz w innych placówkach oświatowych;
- organizuje uroczystości upamiętniające wydarzenia związane z historią KL Gross-Rosen i II wojną światową;
- prowadzi bibliotekę specjalistyczną oraz dystrybucję wydawnictw muzealnych;
- prowadzi działalność informacyjną dla odwiedzających Muzeum i zapewnia obsługę przewodnicką w językach: polskim, angielskim, niemieckim oraz – po wcześniejszym zgłoszeniu – w językach francuskim i czeskim.

Krótki opis działań promocyjnych:

Informacje o działalności Muzeum Gross-Rosen zamieszczane są na stronie internetowej Muzeum (www.gross-rosen.eu) i profilu FB oraz jako newsletter rozsyłane są do osób zainteresowanych, a także na stronach internetowych: DOKiS, UMWD w zakładce Kalendarium Wydarzeń Kulturalnych, cojestgrane.pl, a także w „Wałbrzyskim Magazynie Kulturalnym” oraz w lokalnej prasie. Ponadto Muzeum przekazuje materiały informacyjne dotyczące Muzeum Gross-Rosen ośrodkom kultury, bibliotekom i centrom informacji turystycznej, uczestniczy w targach książki i prezentacjach wydawnictw.

Ocena sytuacji instytucji:

Sytuacja Muzeum Gross-Rosen ogólnie jest stabilna, niemniej jednak występują zarówno potencjalne, jak i bieżące zagrożenia o różnej skali i zakresie, o czym poniżej.

Zagrożenie działalności instytucji:

1/ Problemy kadrowe

Muzeum Gross-Rosen położone jest, w sensie geograficznym, pomiędzy dwiema wsiami: Rogoźnicą i Kostrzą, które stanowią w praktyce bezpośrednie zaplecze kadrowe. Rosnąca frekwencja odwiedzających (w roku 2016 – ponad 50 tys., przy średniej z lat poprzednich 30 tys. odwiedzających) wymaga wzrostu zatrudnienia przewodników muzealnych ze znajomością języków obcych (j. niemiecki, angielski – aktualnie są to tylko dwie pracownice). Pozyskanie takiego, nowego pracownika

z oddalonych (mniej lub bardziej) miejscowości (np. ze Strzegomia, Świdnicy, Świebodzic czy Wałbrzycha) jest praktycznie bardzo mało realne, ponieważ dochodzą koszty dojazdu samochodem prywatnym – środki komunikacji publicznej jeżdżą rzadko i godziny ich pracy nie pokrywają się z godzinami pracy przewodników muzealnych (w sezonie turystycznym Muzeum czynne jest od godz. 8.00 do godz. 19.00). Do pracy w Muzeum w Rogoźnicy dojeżdżają wszyscy pracownicy, w związku z czym podwyższenie płac tylko wybranym zaburzyłoby radykalnie strukturę wynagrodzeń i najprawdopodobniej doprowadziło do protestów pracowniczych. Jedynym, realnym rozwiązaniem tego problemu jest istotnie duża podwyżka płac wszystkich pracowników Muzeum Gross-Rosen. Pośrednim potwierdzeniem takiej konieczności może być fakt, że na przestrzeni ostatnich lat z pracy w Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy odeszły cztery przewodniczki muzealne z wyższym wykształceniem i ze znajomością języków obcych. W tym roku dzięki współprowadzeniu Muzeum przez MKiDN od 23 stycznia 2019 r. i zwiększeniu budżetu, możliwe było wprowadzenie podwyżek płac pracowników średnio o 500 zł netto, co zatrzymało proces odchodzenia pracowników z pracy i stworzyło na przyszłość szansę na kolejne podwyżki płac oraz bieżące reagowanie na sytuację na rynku pracy.

Problem wysokości wynagrodzenia dotyczy również pracowników technicznych. Oprócz stałej "konkurencji" zatrudnieniowo-płacowej, licznych na tym terenie zakładów kamieniarskich, pojawił się nowy konkurent w postaci zakładów „Mercedesa” w oddalonym od Rogoźnicy o 12 km Jaworze. Planowane przez ten zakład zatrudnienie na poziomie 1000 pracowników wydrenuje pobliski rynek pracy w pełnym zakresie. Dlatego też Muzeum musi być, w sensie wysokości płac dla tej kategorii pracowników, zdecydowanie konkurencyjne.

2/ Zagrożenia inne

Cały teren Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy i wszystkie obiekty kubaturowe objęte są systemem telewizji obserwacyjnej i systemem alarmu przeciwpożarowego. Coraz częściej występujące wyładowania atmosferyczne uszkadzają zabezpieczenia przepięciowe obydwu tych systemów, a czasem indukcyjnie same urządzenia pomimo bieżącej ich konserwacji i nadzoru. Skala tych uszkodzeń jest każdorazowo inna, ale zawsze łączy się z koniecznością ich natychmiastowej naprawy i pokrycia jej kosztów. Przykładem jest awaria systemu alarmu pożarowego i telewizji obserwacyjnej, jaka nastąpiła w dniu 11 sierpnia 2017 r. na skutek silnej burzy i wyładowań atmosferycznych. Awaria została usunięta. Koszt napraw wyniósł 73 669,62 zł. Postępowanie likwidacyjne w firmie ubezpieczeniowej T.U. Gothaer zostało zakończone i cała w/w kwota została Muzeum zwrócona przez ubezpieczyciela. Niestety, tego typu zagrożenia są ciągle aktualne i potencjalnie możliwe do wystąpienia.

Informacja o przeprowadzonych w instytucji kontrolach i ich wynikach:

W 2019 r. w instytucji nie przeprowadzono kontroli.

Opis wykonanych zaleceń pokontrolnych:

Wałbrzych, 15.01.2020 r.

.....
miejscowość, data sporządzenia

.....
dyrektor instytucji